

Crkva kao porodica

1. Korinćanima 12:4-31

BGD-I, 27.02.2021.

⁴ Ima razlike u dodeljivanju blagodatnih darova, ali je Duh isti. ⁵ Ima razlike i u službama, ali je Gospod isti. ⁶ Ima razlike i u dejstvu sila, ali je isti Bog koji čini sve u svima. ⁷ A svakome se daje da se na njemu pokaže Duh na korist. ⁸ Jednome se, naime, Duhom daje reč mudrosti, a drugome – po istom Duhu – reč znanja, ⁹ i drugome vera u istom Duhu, i drugome blagodatni dar isceljivanja u jednom Duhu, ¹⁰ i drugome da čini čuda, i drugome proroštva, i drugome da razlikuje duhove, drugome različiti jezici, a drugome da tumači jezike. ¹¹ A sve ovo čini jedan i isti Duh, koji razdeljuje svakome kako hoće.

¹² Jer kao što je telo jedno, i ima mnoge udove, a svi udovi tela, iako su mnogi, jedno su telo, tako je i Hristos. ¹³ Jer smo svi mi jednim Duhom kršteni za jedno telo, bili Judeji ili Grci, bili robovi ili slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni. ¹⁴ Pa ni telo nije jedan ud, nego mnogi. ¹⁵ Ako noga kaže: zato što nisam ruka ne pripadam telu, ipak je deo tela. ¹⁶ I ako uho kaže: zato što nisam oko ne pripadam telu, ipak je deo tela. ¹⁷ Kad bi sve telo bilo oko, gde bi bio sluh? kad bi sve telo bilo sluh, gde bi bilo čulo mirisa? ¹⁸ Ali Bog je postavio udove, svaki pojedini od njih u telu, kako je hteo. ¹⁹ Ako bi pak svi bili jedan ud, gde bi bilo telo? ²⁰ Ovako su mnogi udovi, a telo je jedno. ²¹ Oko ne može da kaže ruci: nisi mi potrebna, ili opet glava nogama: niste mi potrebne. ²² Nego mnogo su potrebni udovi tela koji izgledaju slabiji, ²³ i veće poštovanje pridajemo udovima tela, za koje smatramo da ne zaslužuju poštovanje, i naši nepristojni udovi imaju veću pristojnost, ²⁴ dok našim pristojnim udovima to nije potrebno. Ali Bog je tako sastavio telo, da je zapostavljenom udu dao veću čast, ²⁵ da ne bude cepanja u telu, nego da se udovi jednako brinu jedan za drugoga. ²⁶ I ako pati jedan ud, svi udovi pate s njim; ako se jedan ud slavi, svi udovi se raduju s njim.

²⁷ A vi ste Hristovo telo, i pojedinačno udovi. ²⁸ I Bog je postavio pojedince u Crkvi prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje, zatim čudotvorne sile, pa blagodatne darove isceljivanja, pomaganja, upravljanja, različite čudne jezike. ²⁹ Jesu li svi apostoli? jesu li svi proroci? jesu li svi učitelji? imaju li svi čudotvorne sile? ³⁰ imaju li svi blagodatne darove isceljivanja? da li svi govore čudne jezike? da li svi tumače? ³¹ Nego pokažite revnost za veće blagodatne darove. A ja ću vam pokazati još izvrsniji put.

Ima u Čepinu (mestu kod Osijeka gde je rođena Melita) jedna porodica koja ima 24-oro dece. Kad to čuju, ljudi se najpre zgranu, a još veće iznenađenje nastane kad čuju da su svih 24-oro od jednog oca i jedne majke! Ako bismo o toj porodici razmišljali samo logički, možda bismo mogli pomisliti kako oni ne bi previše žalili da neko od njih nastrada, ili nekud ode iz porodice. Međutim, to bi bio potpuno pogrešan (pa i grub) zaključak. Kad je pre više godina, u toj porodici, jedan od njih stvarno nastradao u nekoj nesreći, u porodici je zavladao očaj; tuga je bila neopisiva. Zašto? Zato što ljubav i povezanost jedne porodice ne prestaje, niti se smanjuje, povećanjem broja te porodice. Naprotiv, ta ljubav se povećava, a međusobna povezanost sve čvršća.

Hrišćansko (ili biblijsko) obraćenje jeste obraćenje radi spasenja duše, ali ne samo radi toga, već i radi uključenja u Hristovo telo, u zajednicu. Ono je obraćenje Hristu, ali ujedno i obraćenje Hristovom telu, crkvi. Kad jedna crkva postaje crkva? Na ovo pitanje mnogi teolozi bi dali duboko-umne odgovore. Jedni bi rekli da je crkvu osnovao sam Hristos (što je tačno) i gde god se pravilno udeležuju sakramenti (krštenje, VG...) tu se radi o pravoj crkvi. Drugi bi rekli: gde god se ispravno propoveda Božija reč, tu je prava crkva; i to je uglavnom tačno. Treći bi rekli: gde vernici svedoče drugima o spasenju, tamo je prava crkva, itd. Međutim, u svim tim slučajevima nešto nedostaje, a to je onaj elemenat zajedništva, pripadanja jednom Hristovom telu, i osećaj međusobnog pripadništva i blizine.

Neki hrišćani tvrde: To je tačno, ali meni su braća i sestre svi hrišćani na svetu; ja nemam neku grupu kojoj ja pripadam; ja pripadam svugde. Ovo su najčešće izgovori onih ljudi koji znaju nešto o Bogu, o njegovoj reči; imaju neko maglovito duhovno iskustvo, ali u suštini, ne razumeju ni Hrista, ni njegovo telo, crkvu. Apostoli su se u poslanicama

stalno obraćali konkretnoj, lokalnoj crkvi, njenim konkretnim lokalnim članovima, problemima, blagoslovima. Reći da pripadam „crkvi u celom svetu“, a u suštini ne biti u jednoj konkretnoj crkvi, ne učestvovati u njenom napretku (nazatku), njenim službama ciljevima i zadacima, predstavlja najbolju definiciju onoga što crkva – nije.

Tamo gde se članovi međusobno ne poznaju, ne rade zajedno, ili ne nedostaju jedni drugima kad ne dođu u crkvu, ili kad niko ni ne primeti da nisu došli, ili kad neko ne dolazi u crkvu, jer ga ne vuče potreba da se susretne s braćom i sestrama koji pripadaju istom telu, itd., tamo nema prave crkve. Naravno, da u velikim crkvama, od nekoliko hiljada ljudi, ne mogu svi jedni druge da poznaju; u tim crkvama pitanje zajedništva rešava se na druge načine (pomoću malih grupa i sl.). Međutim, ako u crkvi koja ima 100-ak članova, članovi jedni druge ne poznaju i jedni drugima ne nedostaju, to je jasan signal da ta crkva i nije crkva u punom smislu reči ili da taj član nije član u biblijskom smislu – ud tela.

Kad jedna crkva postaje crkva u novozavetnom smislu reči, i kako to funkcioniše u praksi, vidimo u pročitanoj tekstu iz 1. Kor. 12:4-31. Vidimo da jedna lokalna crkva predstavlja pravu, novozavetnu crkvu kad su ispunjene tri osnovne potrebe crkve: za različitošću (4-11), za jedinstvom i zajedništvom (12-26), i za vođstvom (27-31).

1. Potreba za različitošću (4-11)

Kad ljudi žele da zajednički ostvare neke ciljeve, na raspolaganju im stoji nekoliko mogućnosti: mogu da osnuju neku organizaciju (udruženje), ili firmu, ili fondaciju, i sl. Za to postoje neka ustaljena pravila i zakoni. Ali, kako se osniva jedna crkva? Kakvi ljudi, kakva zanimanja, kakve ljudske osobine... su potrebni da se osnuje crkva? Najkraći odgovor je da crkvu ne mogu da osnuju ljudi. Crkva nije ljudska, nego Božija ideja; i jedino Bog može da je osnuje. Što se tiče opšte, univerzalne crkve, on je to već učinio, jednom zauvek, tako što je poslao Hrista da ljude duhovno preporodi, a zatim je poslao Svetoga Duha da od tih preporođenih ljudi stvori crkvu.

To je opisano u Delima apostolskim, u drugoj glavi; na Dan pedesetnice, na prve hrišćane snažno se spustio Sveti Duh i od njih formirao potpuno novu tvorevinu – crkvu, koja se ne zasniva ni na zajedničkim ciljevima, ni na sposobnostima i obrazovanju njenih članova, niti na bilo čemu ljudskom, već se zasniva isključivo na Božijoj ideji da svi duhovno preporođeni, spaseni ljudi, koji su se odazvali na Hristov poziv i prihvatili njegovu vladavinu u svom životu, budu čvrsto povezani u jedno, duhovno telo. To novo, duhovno telo Hristos je nazvao svojim telom. Tako je crkva postala nešto potpuno novo, do tada nepoznato i različito od svega drugog u ljudskom društvu.

Do tada su se ljudi udruživali prema svojim interesima i prema međusobnoj sličnosti. Bog je sada uveo sasvim nova pravila udruživanja i povezivanja ljudi, koja su bila ostvarljiva samo u okviru crkve. Jedno od tih novih pravila bilo je – *različitost*. Različitost, ne samo da je prestala da bude prepreka za odnose među ljudima i izvor pretnje i opasnosti, već je postala potreba i uslov napretka crkve. Tamo gde ljudi nisu bili dovoljno različiti, Bog je sam počeo da ih čini različitim, dajući im različite darove, službe i delovanja.

Zašto? Najvažniji razlog jeste – njegov cilj. A cilj je da ljude uvede u svoje carstvo. Da bi mogli da uđu u njegovo carstvo, moraju najpre da budu preporođeni, a zatim da uđu sa svim potencijalima koje im je On dao. Carstvo Božije predstavlja najveće moguće bogatstvo darova i sposobnosti kojima je Bog obdario čovečanstvo. Greh je većinu tih darova zarobio, a mnoge i uništio. Zato obraćenjem, spaseni čovek dobija mnoge svoje darove natrag, a često mu Bog podari i druge darove, koje ranije nije imao.

Međutim, osnovni cilj različitosti u crkvi nisu pojedinci, već crkva. U 14. poglavlju, gde Pavle nastavlja ovu temu, u stihovima 5,12,17 i 26., i kaže da sva ta različitost ima jednu svrhu, a to je – izgradnja crkve. Izgradnje nema tamo gde ima samo jedna vrsta građevinskog materijala. Kuću ne možete napraviti samo od cigala, ili samo od dasaka, ili samo od crepa... Morate da imate sav potrebni materijal – različiti materijal.

Crkva je od samog početka imala mnogo problema s prihvatanjem svoje različitosti. Razlike su, veoma često, kao i u svetu, predstavljale prepreku. Korintska crkva je bila po tome poznata. Svoje razlike oni su shvatali kao svoju nadmoć nad onim drugima. Zato su neke darove (senzacionalnije) isticali, a neke zanemarivali. Ali, ne samo darove, tako su vrednovali i ljude: koji su imali njihove omiljene darova, bili su omiljeni, a druge su prezirali.

I danas hrišćani prave iste greške: ističu one darove koji im se više sviđaju, zavide onima koji imaju više darova, ili koji imaju darove koje bi oni hteli, ali ih nemaju, itd. To je pogrešno, jer darove daje Bog. Pogledajte npr. stihove 11. „*A sve ovo čini... Duh*“, ili 18. „*Bog je postavio udove*“, ili 24. „*Bog je tako sastavio telo*“ itd. Mi nismo odgovorni za darove; mi smo odgovorni samo za njihovu upotrebu. Nije naša krivica, ako neki dar nemamo, ni zasluga ako ga imamo. To je učinio Bog zbog potrebe različitosti u okviru Hristovog tela. Naša krivica je kad ne koristimo dar koji nam je Gospod dao, ili kad zavidimo drugima što imaju neki dar koji mi nemamo.

Kako ti razumeš i prihvataš svoju različitost u crkvi? Da li svoje darove čuvaš za sebe; da li prigovaraš Bogu što ti nije dao neke druge darove; da li zavidiš drugima na njihovim darovima? Ako tako misliš i činiš, još uvek nisi shvatio/la prirodu crkve. Prihvati svoju različitost i uključi je u život crkve. Tek kad se upotrebe, darovi imaju smisla. Tek kad služiš Bogu u crkvi, redovno i revnosno, u okviru neke službe koja u crkvi postoji, onda si „ud Hristovog tela“.

Dakle, različitost je veliki blagoslov za crkvu. Nju nam daje sam Bog, Sveti Duh, da bismo ispunili sve ono što je potrebno za Božije carstvo u ovom vremenu i ovom, našem okruženju. Različitost se najviše očituje u darovima i sposobnostima koje svako od nas ima, a darove i sposobnosti dao nam je Duh kako je on hteo, a ne kako bismo mi hteli, da bi ta različitost bila na blagoslov svima. Stoga, prepoznavajmo ono što nam je Gospod dao i koristimo to za dobro Carstva Božijega u crkvi, koja je – Hristovo telo.

2. Potreba za jedinstvom i zajedništvom (12-26)

Različitost ima svrhu i pravilno se upotrebljava jedino kad je harmonično uklopljena u život crkve, i kad služi unapređivanju zajedništva s drugima u crkvi. Bog nam nije dao različitost samo da bismo bili drugačiji od drugih, već da bismo bili korisni i na blagoslov drugima i crkvi u celini. Različitost ima svoju svrhu, a ta je da telo Hristovo učini vitalnim i dinamičnim, ali i da Hristova crkva na taj način raste. Odeljak 12-26 pun je upečatljivih primera međuzavisnosti tela. Npr. 15 i 16. st.: „*Ako noga kaže: zato što nisam ruka ne pripadam telu, ipak je deo tela. I ako uho kaže: zato što nisam oko ne pripadam telu, ipak je deo tela.*“ Kad čitate ove stihove, pomišljate: otkud bi rukama i ušima uopšte moglo da padne na pamet da se odvoje od tela. Nijedan ud na telu nema taj vid samostalnosti i nezavisnog delovanja da bi mogao da se odvoji od tela i započne neku svoju nezavisnu karijeru. Slika tela bez ruku, ušiju, ili bilo kog uda je odvratna, i kad vidimo takvu osobu, svima nam je jasno da je morala da se desi neka nesreća da bi neko bio takav. Kad vidimo takvu osobu, niko od nas se ne raduje što joj se to desilo. Svi osećamo tugu.

Crkva bez tebe, tvojih darova, bez tvoje službe, crkva u kojoj je tvoje mesto na bogoslužju (bilo ono čak i preko ZOOM-a!) prazno... je tužna crkva. Njoj se desilo

nešto ružno; fali joj ruka, uho, noga. To je tužna i tragična slika crkve. Kad god odlučiš da ne dođeš na bogoslužje, da ne učiniš nešto što možeš da učiniš za svoju crkvu, kad crkvi uskratiš svoju različitost, svoj dar, svoju službu, svoje zauzimanje za druge, ti crkvu činiš tužnim i tragičnim mestom, narušavaš njeno jedinstvo, osiromašuješ njeno zajedništvo, činiš je duhovno nesposobnom.

Jedinstvo crkve u kojoj si ti, ne zavisi samo od toga da li si ti u njoj, već da li si u njoj aktivan/na, da li si joj stavio/la na raspolaganje svoju različitost. Samo pravilna upotreba različitosti članova jedne lokalne crkve stvara u toj crkvi jedinstvo i dobro zajedništvo. Crkva u kojoj nema različitosti je monotona i nepokretna. Crkva u kojoj se različitost koristi na pogrešan način je haotična i eksplozivna, sklona cepanju i nemirima. Crkva čiji članovi obiluju različitošću, različitim darovima, ali ih stavljaju na raspolaganje crkvi, pažljivo i vodeći računa o drugima i njihovim darovima i službama, ta crkva raste.

3. Potreba za vođstvom (27-31)

Poslednja potreba crkve jeste njeno vođstvo. Stihovi 27-31 govore o darovima i službama koji su crkvi potrebni radi usmeravanja i koordinacije njenog života. Crkvi su potrebni darovi i službe koji će njen život pravilno usmeravati. Pojmovi kao što su apostoli, proroci, učitelji su darovi vođstva. I ovde važi princip različitosti. Ovi darovi vođstva nalaze svoju primenu u različitim crkvenim službama. Različitost je neophodna za život crkve. Ona nalazi svoje mesto u okviru jedinstva i zajedništva crkve. A na koji način ta različitost dolazi do izražaja i do pozitivnog razvoja u crkvi, zavisi od usmerenja koje joj daje njeno vođstvo.

Crkva treba da ima vođstvo koje će da je hrani onom hranom koju je za nju predvideo i pripremio Bog. Vođstvo crkve mora da bude sposobno da prepozna, razume, s jedne strane, šta joj Bog dao, a s druge strane da vidi potrebe crkve, a onda da svojim prihvatanjem obaveza i motivisanjem svih ljudi u crkvi – služi crkvi, usmerava je, hrabri, bodri, štiti...; da joj pomaže kad joj je teško, da joj stoji na raspolaganju baš u toj situaciji u kojoj se ona nalazi.

Vođstvo nije pre svega menadžersko i naredbodavno, već pastirsko i molitveno, tj. ono ne naređuje, već se brine i služi crkvi. Najveći novozavetni primer vođstva je sam Isus Hristos, Spasitelj, koji je došao da nas spase, ali i da nam služi (up. Jovan 13).

Ovo je poziv svima nama, *jednima* da budemo dobri udovi Hristovog tela i da upotrebljavamo svoju različitost koju nam je Gospod dao, u jedinstvu i zajedništvu; *drugima* (onima koji imaju već izgrađene darove za odgovarajuće službe u crkvi), da služe upravo na taj način, kao predvodnici u proslavljanju Boga (pesmom, molitvom davanjem vremena, novca, sebe), pastiri, evangelizatori... ili da služe nekim drugim konkretnim zaduženjem, preuzmu konkretnih obaveza. Tako Hristova crkva jača i raste.